

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000

Letna inozemstvo . . . » 13.000

Letna inozemstvo, USA dol. 15

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXX. - Štev. 31 (1514)

Gorica - četrtek, 3. avgusta 1978 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Čudna so pota človeške znanosti

Skoro po celem svetu se dogaja, da si ljudje mažejo roke z gnusnim zločinom splava, tj. z umorom nerojenih otrok. V sredo 26. julija so se pa nenadoma razveselili po vsem svetu, ker se je v Londonu rodila neka deklica. O njej so pisali vsi svetovni časopisi bolj kot če bi se rodil naslednik kakemu cesarju. In vendar je šlo za deklico preprostih in nepoznatih staršev; oče kamionist star 38 let, mati stara 30 let. Svetovna javnost se je razburila zaradi njune novorojene hčerke, ker se je njeno spočetje izvršilo izven telesa matere. Preprosto povedano je bilo tako:

RODI SE NENAVIDEN OTROK

Zakonca Brown sta bila že več let poročena, pa nista imela otrok zato, ker je, sicer zdrava žena, imela zamašene jajcevođe. Zamašena sta bila tista dva kanalčka, ki iz jajčnikov vodita v maternico ter se normalno po njih vsak mesec prekobali novo jajčece v maternico. Zdravljenje ni pomagalo. Silno sta si pa želela imeti otroka, kot si želijo vsi zakonci, ki nimajo otrok.

Zato sta se obrnila za pomoč na dva zdravnika, ki sta že več kot deset let študirala podobne primere in delala poskuse, kako bi staršem pomagala, da pridejo do otroka. Eden zdravnikov je pozneje izjavil, da sta vsaj dvestokrat že poskusila, a brez uspeha. Na ta dva zdravnika sta se torej obrnila; dr. Steptoe in dr. Edwards sta še enkrat poskusila. Materi sta s posebno operacijo vzela jajčece in ga položila v stekleno posodo, kjer je bila posebna tekočina na moč slična tisti, ki je v ženski maternici ob spočetju. V to tekočino sta položila odvzeto jajčece. Nato sta v isto tekočino spustila semenčice zakonitega moža. Čudo je bilo v tem, da se je jajčece oplodilo. Čez štiri ali pet dni sta iz epruvete dvignila oplojeno jajčece, ki pa je silno majhna celica, velika le kakor tisočinko milimetra, in ga vložila v žensko maternico. Tam se je jajčece usedlo in se začelo normalno razvijati.

Nosečnost je potekala brez posebnih težav do časa poroda. Vendar sta oba zdravnika zaradi večje sigurnosti rajši opravila cesarski rez, kot da bi čakala na naravno rojstvo. Tako se je s cesarskim rezom rodila zdrava deklica, ki so ji nekateri napačno rekli »deklica iz epruvete«, kakor da bi se rodila v epruveti (stekleni posodi). Toda videli smo, da to ni bilo res, v epruveti je prišlo samo do oploditve, nakar se je jajčece naprej razvijalo v maternem telesu.

Kot smo rekli, je novica o rojstvu te deklice razburila ves svet. Vsi so o njej pisali, radio in televizija sta o dogodku poročala na dolgo in široko. Na mah so postali vsi slavni, oba zdravnika, oče, mati in zlasti še mala Patricija, ki pa na srečo o svoji slavi še nič ne ve in mirno spi kot vsak drug novorojenček. Senzacija se nje ni dotaknila.

MORALNI POMISLEKI

Kaj reči k temu uspehu moderne biologije? Brez dvoma gre za nekaj izrednega in do sedaj edinstvenega. Vendar sta zdravnika pošteno priznala: Midva nisva življenja ustvarila, temveč sva samo življenju pomagala. Poznala biološke pogoje pri spočetju in jih umetno ustvarila v epruveti. Pri tem sta uporabila jajčece in seme dveh koncev, torej zakonitega moža in žene, zato je otrok njun v polnem pomenu besede.

Ob deklici se veselita mati in oče, ki se jima je izpolnila najsrčnejša želja, veselita se tudi oba zdravnika, ki sta dosegla velik znanstven uspeh. Dokazala sta, da je mogoče oploditi človeško jajčece izven njegovega naravnega okolja.

Ob tem uspehu se pa rodi nič koliko različnih vprašanj in pomislekov s socialnega in moralnega vidika. Nanje odgovoriti je pa težko, za sedaj še nemogoče, ker gre za nekaj novega in nepredvidenega, da nimamo še zadostno utemeljenih razlogov ne za in ne proti. Glavna vprašanja bi bila:

1. Ali se smejo starši poslužiti umetnega načina oploditve. Pij XII. je svoj čas izjavil, da je umetno oplojevanje pri človeku moralno nedopustno. Toda bo Cerkev tudi v sličnih primerih, kot je bil ta v Londonu, še naprej vztrajala v dosedanjem presojanju? Ne vemo. Vsekakor bo potrebno še nadaljnje in poglobljeno iskanje dokončnega odgovora.

2. Ali je moralno dopustno, da se spočet otrok še nadalje razvija v epruveti? Nekateri so že poskusili, pa je javnost obsodila njih početje kot nedopustno, nevedno človeka.

3. Ali novi poskus ne pomeni manipulacijo s človekom že od samega spočetja dalje? Ali more človeška vest dopustiti tako manipuliranje?

VPRAŠANJE ČLOVEŠKEGA DOSTOJANSTVA

Eno drži: Poskus londonskih zdravnikov pravi, kako daleč lahko seže človeška znanost, ni pa rečeno, da bo človeštvu tudi v prid. Kakor brezvestnejši morijo še nerodjene otroke, tako bodo enaki brezvestnejši lahko nekega dne rodili v epruvetah človeške spačke ali otroke brez očeta in matere, umetno spočete in umetno rojene. Kaj bo s takimi ljudmi? Nočemo uganjati fantastike, vendar novi dosežki biologije stavijo z novim poudarkom v ospredje vprašanje človeškega dostojanstva, ki ne sme postati predmet brezvestne človeške znanosti.

K. H.

NEUVRŠČENOST V JUGOSLOVANSKI POLITIKI

Carl G. Ströhm v svoji knjigi »Ohne Tito« trdi naslednje: Sedanja Jugoslavija neprestano poudarja dve ideji: samoupravljanje delavcev in neuvrščenost. V notranji politiki je njena značilnost samoupravljanje kot jugoslovanska pot v socializem, v zunanji politiki pa je neuvrščenost tista, ki karakterizira jugoslovansko politiko že od leta 1948.

Konferenca neuvrščenih v Beogradu v preteklem tednu nam nudi priložnost, da si nekoliko boljše ogledamo to politiko.

ZAMETKI JUGOSLOVANSKE NEUVRŠČENOSTI

Na pozorišče povojne Evrope stopi Jugoslavija leta 1945 kot Sovjetski zvezi z dušo in telesom predana država. Tito naš, Stalin naš! To geslo, ki smo ga brali po vseh zidovih ob končani vojni, je bilo značilno za prvo povojno politiko Jugoslavije. Vse je kazalo, da bo tako tudi ostalo, da bo tekla »železna zavesa«, kot se je izrazil Churchill, za dolga desetletja od Trsta do Ščecina na Poljskem. Toda že po treh letih so se stvari premaknile. 28. junija 1948 je Stalin napravil eno svojih velikih političnih napak s tem, da je izobčil Jugoslavijo iz Kominforma. Pred 30 leti se je to zgodilo, pa je svet

šel precej tiho mimo te obletnice, ki pomeni za Jugoslavijo in tudi za Evropo ter za ves svet zelo važno prelomnico. Tito in jugoslovanska partija sta se namreč uprla Stalinu in njegovi diktaturi. Kot je kasneje izpovedal Vl. Dedijer v knjigi »Izgubljeni boj Stalina«, je šlo za to, da socialistična Jugoslavija ostane samostojna, neodvisna država in ne sovjetski satelit, kot je Stalin hotel in tudi dosegel z drugimi komunističnimi državami. Tito in tedanji Centralni komite KPJ sta se Stalinovim nameram uprla: Sami smo se osvobodili, sami si bomo vladali! Ob tem upor je seveda Stalin divjal, grozil, da napade Jugoslavijo, ji odrekel sleherno gospodarsko pomoč, mobiliziral vse komunistične partije sveta zoper »izdajalca Tita, ki je postal imperalistični vohun«. Tudi italijanska partija se je udeležila te gonje proti Jugoslaviji.

Vse je kazalo, da bo Tita in jugoslovanske partije konec. Toda ni bilo tako. Znotraj so se strnili partija in ljudstvo, od zunaj Stalinovega oboroženega posega ni bilo, ker je obstajala verjetnost, da ZDA in njihove evropske zaveznice posežejo v obrambo Jugoslavije z namenom, da zaprejo Rusiji pot v Sredozemlje. Ta po-

mislek in pa strnjenost jugoslovanskih narodov v tistem trenutku sta odvrnila Stalina, da je le grozil z invazijo, dejansko je ni nikoli poskusil.

NEUVRŠČENI SE ORGANIZIRAJO

V teh razmerah so jugoslovanski voditelji in posebno Tito uvideli izjemnost svojega položaja, ki ga je kazalo izkoristiti, namreč da je obstoj neodvisne Jugoslavije interes zapadnih držav in s tem tudi jamstvo njene neodvisnosti od Sovjetske zveze. To karto je Tito kmalu mojstrsko zaigral, ko je začel misliti in snovati gibanje »neuvrščenih«. Na znotraj je jugoslovanska Zveza komunistov vpeljala »samoupravljanje«, da je ostala socialistična, toda z lastno potjo v socializem, kot so začeli trditi. V zunanji politiki pa, da bi se rešila dokajšnje izolacije, v kateri se je znašla po sporu s Kominformom, je začela iskati zveze z državami, ki so slično kot ona želele ostati zunaj obeh blokov, ki sta se formirala v petdesetih letih. Šlo je za socialistični blok, združen v Varšavskem paktu, in za zapadni blok, združen v Atlantskem zavezi.

To svojo zunanjo politiko je Tito začel na tiho plesti v petdesetih letih in našel posluh pri Nehruju v Indiji, Sukarnu v Indoneziji in Nasserju v Egiptu. To so bile glavne države, ki so se skupaj z drugimi zbrale na prvi konferenci neuvrščenih v začetku septembra 1961. Konferenca je bila v Beogradu, vseh prisotnih držav pa 25. Na tej konferenci je Tito izjavil, da tisto srečanje mora poudariti velesile, da »usoda sveta ne sme biti samo v njihovih rokah«.

Tako se je začelo gibanje neuvrščenih, ki nima kake skupne politične ali socialne ideologije, temveč hoče le nasproti velesilam in njihovim blokom poudarjati neodvisnost tudi majhnih držav, nadotakljivost njihovih meja in nevmešavanje v notranje zadeve. Poleg tega so vedno poudarjali potrebo po gospodarskem razvoju nerazvitih, odpravo kolonializma, mirno reševanje sporov.

Skupina neuvrščenih je rastla od konference do konference; pridružile so se države z raznovrstnimi režimi, od arabskih samodrških šejkov in kraljev, do raznih generalskih režimov v Južni Ameriki, pa preko drugih bolj ali manj socialistično in marksistično obarvanih vlad v Afriki. Notranji ustroj ni ovira, da bi se ne pridružile neuvrščenim, da le niso vključene v kak vojaški blok.

NEUVRŠČENI IN SOVJETSKE ZVEZE

Gibanje neuvrščenih je doživljalo svoje viške in svoje padce. Temu združenju držav je zmeraj nasprotovala Sovjetska zveza, do čim so ZDA gledale nanje z neko naklonjenostjo, češ če so neuvrščeni, vsaj z Rusijo niso. Sovjetski zvezi je posebno trn v peti dejstvo, da je glavni nosilec ideje neuvrščenosti ravno Jugoslavija, ki je socialistična država. S svojim zgledom namreč kvarno vpliva na zapadne komunistične partije, ki se tudi že rešujejo sovjetskega varuštva in zagovarjajo lastno pot v socializem. To je evrokomunizem.

Titova Jugoslavija pa kvarno vpliva tudi na članice Varšavske (Nadaljevanje na 2. strani)

Iskanje političnih rešitev v deželnem svetu

DEZELNA STVARNOST

Junjske volitve so zapustile za seboj celo vrsto problemov in odprtih vprašanj. Volivni rezultati so sedaj za nami, stranke in politični predstavniki iščejo primerne rešitve za sestavo novih odborov, ki morajo v kratkem postati stvarnost. V prejšnji številki našega lista smo se zaustravili predvsem ob problemih in nalogah SSK po srečno prestalem junjskem »izpitu«. V naslednjih vrsticah pa si oglejmo nekoliko okvir in sedanje perspektive raznih možnih političnih rešitev v naši deželi.

Gre predvsem za kompleksne stvarnosti, ki so dokaj različne od primera do primera. Pri tem namreč ne smemo pozabiti, da gre za sestavo najprej nove deželne vlade, nato pokrajinskega odbora v Gorici in občinskega odbora v Trstu. Poleg tega je seveda cela vrsta drugih manjših, a pomembnih občinskih uprav na Goriškem (npr. Tržič, Ronke, Gradež) ter v videmski oz. pordenonski pokrajini. V naši analizi se bomo pomudili predvsem pri najvažnejših in to posebej tistih, ki zanimajo naše slovensko prebivalstvo.

Predno si bomo ogledali posamezne sektorje, moramo vzeti v pretres nekaj globalnih in splošnih dejstev. V vseh primerih gre predvsem za to, da pride do stalnih in trdnih uprav. Gre pa tudi za to, kakšen okvir bodo vse te uprave dobile. Ni namreč mogoče mimo dejstva, da gre tudi tu povsod za osnovno vprašanje demokratičnega okvira novih uprav. Krščanska demokracija in komunistična partija si tu najbolj zgovorno stojita nasproti in gre za to, ali bo stranka relativne večine — kjer jo seveda ima — še vedno vztrajala na nekdanji povezavi z res demokratičnimi strankami sredine oz. leve ali bo šla na politiko »zgodovinskega kompromisa«. V vseh primerih v naši deželi je skoraj gotovo, da do te slednje rešitve ne bo prišlo, saj bi bila tudi v nasprotju z vsehdržavno linijo večinske stranke. Ostajala bi seveda še možna rešitev podpore enobavrnim odborom DC vseh strank »ustavnega« loka, kar pa ima tudi v raznih primerih svoje težave. Bolj verjetna je na splošno pravzaprav prva prej nakazana možnost, namreč povezava večinske stranke z drugimi demokratičnimi silami.

V naši deželi ima politična stvarnost vseskozi posebno lice. Furlanija-Juljska krajina se mora soočiti s sto in sto problemi, od obnovitvenega procesa po potresu do uresničevanja poosimskega obdobja. Gre za vprašanja globalne zaščite slovenske manjšine in za odnose z Jugoslavijo ter z drugim srednjeevropskim ledjem. Zato morajo biti pri vsakem reševanju deželne krize najprej prisotni ti osnovni problemi, ki skupno z gospodarskimi aspekti nedvomno botrujejo vsaki možni rešitvi.

Kakšna bo torej nova deželna vlada? Gotovo, da tu ne moremo še dati jasnega odgovora na zastavljeno vprašanje. Dejstvo pa je, da lahko vsaj nekoliko nakazemo možne rešitve. Na deželi ima relativno večino Krščanska demokracija in kot taka vodi stike in pogajanja z drugimi

strankami. Določila je tudi že kandidata za predsednika novega deželnega odbora, ki je dosednji predsednik odv. Comelli. Večinska stranka je pripravljena sodelovati s strankami ustavnega loka na podlagi soočanja in tudi politične povezave, jasno pa je rekla »ne« direktnemu sodelovanju v vladi s komunistično partijo. V tem oziru pravzaprav samo potrjuje dosedanja stališča.

Kar zadeva slovensko manjšino in reševanje njenih problemov je seveda DC bolj previdna (kot je sama priznala), vendar je ponovno potrdila, da se bo zavzela za dokončno rešitev vprašanj zakonske zaščite. To je še posebej zatrdila v nedavnih razgovorih s Slovensko skupnostjo na deželni ravni. Gotovo bo od tega stališča predvsem odvisno tudi zadržanje slovenske stranke, ko bo šlo za sestavo novega odbora.

Spectator

DC ima predsednika

Krščanska demokracija je bila po tragični smrti Alda Mora brez predsednika. Zato so morali najti naslednika. Delo ni bilo lahko, ker so se v iskanju primerne osebe zamerili senatorju Fanfaniju. Končno so se zedinili in izvolili Flaminio Piccolija za novega predsednika stranke. F. Piccoli je bil dosedaj vodja demokrščanske skupine v poslanski zbornici. Zato mu bodo morali poiskati naslednika na tem mestu. Trdijo, da se za mesto poteguje minister Donat Cattin.

In v goriški pokrajini

Politične sile v novem goriškem pokrajinskem svetu kažejo na zanimive pozicije, ki jim pa ne bo lahko najti primerne rešitve. Na 24 sedežev jih ima DC 10, PRI, PSDI in SSK po enega, socialisti 2 in komunisti 8 ter misovci enega. Za sestavo odbora je potrebna nadpolovična večina. Kako to dobiti? V prejšnji mandatni dobi je imela manjšinsko vlado DC s socialisti in demokrati v republikanci. Sedaj bi imela v podobni sestavi le dvanajst glasov, manjkalo bi torej trinajsti. Zanimiv (in seveda odločilen) utegne postati glas Slovenske skupnosti, saj za podobne večine ne pridejo v poštev druge stranke. Predstavniki SSK pa so na raznih pogajanjih med strankami že jasno povedali svoje pogoje za vsako možno sodelovanje v goriškem pokrajinskem odboru. Politične sile morajo predvsem spoštovati osnovne koristi slovenskega ljudstva tudi v goriškem občinskem merilu in to zlasti glede na škodljivost razlašanja in znanih infrastrukture. Bo to našlo primerno in pozitivno rešitev? Bližnja bodočnost bo edina lahko dala jasen odgovor!

Dva skavta na Kamenici 1978

Skavt Tomi

Skavt Matija

Vabila v pismih, v časopisih in tudi na plakatih so klicala v nedeljo 30. julija na Kamenico, na »kulturno srečanje med sedmimi narodi«. Vabila so bila v treh jezikih: slovenski, italijanščini in furlanščini. Napovedani spored je bil bogat, šel je od maše prek pozdravnih govorov, do nastopa raznih glasbenih in pevske skupin iz Benečije do Koroške, Furlanije, Kopra in Podbrda. Dovolj, da se je človek že samo zaradi tega rad odločil, da gre na Kamenico. Poleg tega je bila soparna, topla nedelja, razlog več, da se odloči za nekaj ur na svežem planinskem zraku.

Tako sem se tudi sam odločil, da grem, toda ne sam. Poiskal sem družbo, družino dveh slovenskih literatov z Dunaja, ki sem ju iz njunih knjig že dolgo poznal, osebo pa ne. Oba sta sedaj na počitnicah na Goriškem, pa smo se zmenili za skupen obisk Kamenice.

Na dvorišču srečam dva dečka; oba enaka, s kapo, v kroju, ki je sličil skavtskemu. Pa sta res bila skavta z Dunaja. Mama jima je kupila v Gorici tudi skavtski nož, da sta bila bolj avtentična skavta. Predstavita se: Tomi in Matija, dvojčka; prihodnje šolsko leto bosta šla v prvo gimnazijo. Kakor smo začeli, tako smo pozneje nadaljevali v lepi slovenščini, da bi ju lahko zavidali ne samo naši osnovnošolci, temveč tudi gimnazijci, a nista videla slovenske šole od znotraj.

Potem pride iz hiše oče Lev, pa ni nič levjega na njem, da bi se moral kdor koli ustrašiti. Prijazen mož, srednjih let. Takoj se oglasi še mati Milena: »Se okno zaprem, pa bom takoj doli.«

SKAVTA NA STARI GORI

Nismo izgubljali časa, ker bi si poleg Kamenice radi ogledali tudi Staro goro.

Po poti sonce žge, govor se pa razpre da o tem in onem. Zanimajo ju kraji, skozi katere se vozimo: Ločnik, Krmin, benediktinski samostan v Rožacu, Čedad. Vozimo se ob krajih, kjer je že tisoč let ločnica med Slovenci in Furlani. Doma iz Kranjske dežele, kjer od leta 1918 nimajo več narodnostnega problema, se zanima za naše življenje, sedanje in preteklo. Čedad in ogleški patriarhi, ki so zgradili stolnico, pa čedajski kapitelj in njegove pravice nad Tolminci, ki tako živo odsevajo v Pregljevih tolminskih spisih. Pa še pri Joži Lavrenčiču, Francu Bevku in drugih naših primorskih pisateljih. Eno je, ko povesti bereš, drugo, ko si lahko ogledaš kraje in ljudi.

Tako še prehitro dospemo na Staro goro. Časa je, da si ogledamo cerkev in samostan, pa okolico. Toda glej, tam od vzhoda, nad Trnovskim gozdom so črni oblaki; tudi zabliska se vsako toliko. »Ena izmed poletnih neviht bo,« si mislimo. »Morda se izdijva tam na Krasu.«

Za ogled Stare gore ni sicer veliko časa, ker bi radi bili na Kamenici ob 16. uri, ob začetku maše, da ne bodo beneški župniki rekli, da tudi fajmoštri zamujajo. Oba skavta sta navdušena, a tudi željna. Mama poskrbi za njuno željo, potem je treba poskrbeti še za spominčke. Skavt nosi klobuk, na klobuku mora imeti spominčke na kraje, ki jih je obiskal. Tudi za to se še dobi čas. Potem pa dalje.

SKAVTA PRIDEJA DO ČEVPAPČICE

Vreme je že drugačno. Veter piha, da postaja hladno. Oblaki silijo vedno nižje. Mi pa pogumno naprej. Ob 16. uri smo na kraju. Ravno do časa. Toda prav takrat se zabliska, zagrmí in usuje se dež. »Dobro, da smo v avtu.« Toda Fiat 127 ima nekje luknjico. Skozi začne kapljati voda na zadnji sedež. Skavt bi pa ne bil skavt, če bi si ne znal pomagati. S sunjo lovita vodo, dokler se ne naveličata, potem nadaljuje dobro delo mamica, kot zmeraj. Iz dežja nastane nalič, pridruži se toča. »Toda kaj bi se bali, saj nas je pet.« Oče Lev skuša ujeti radijsko postajo Köln. Pri njej sodeluje s poročili in članki v slovenskem jeziku. Prav tedaj je na sporedu njegovo poročilo. Sprva nevihta moti sprejem, potem se glas izboljša.

Slovenec, rojen v Ljubljani, biva na Dunaju, njegovo oddajo v slovenščini na radiu Köln poslušamo na Kamenici, v nevihti, ki je razdrila tako lepo slavo.

Čez čas se nevihta poleže. Skavta sta lačna. Z avtom se pomaknemo bliže stojnicam, kjer znova točijo in strežejo s čevapčici. Oba sta takoj tam, saj se skavt ne ustraši dežja, posebno če je lačen. Porcija je obilna s polento.

Na koncu planjave na Kamenici stoji oder. Tam zagledamo nekaj postav. »To so pa beneški fajmoštri,« ugotovim. »Pojdimo jih pozdravit.«

Dež še vedno gre po malem, čeprav je najhujše mimo. Na odru se pozdravimo in predstavimo. Žalostni so beneški gosposde, saj so toliko truda vložili, da bi tudi maša lepo potekla, pa je nevihta odpihala njihov trud in trud ostalih organizatorjev. Ura je že pet proč, ljudje so se v glavnem že razšli. Najbolj žalosten je g. Lavrenčič, ker se je najbolj trudil in ker ima največ let. Res, Kamenica nima sreče. Toliko ljudi se je nabralo, pa se drug za drugim odločajo za povratek.

Odločimo se za daljšo varianto prek razgledne ceste ob robu Sentlenartske doline, saj je danes cesta v celoti asfaltirana. Razgled ni najboljši, vendar zadosten, da si moreš ustvariti podobo o beneških vaseh, prilepljenih ob pobočja kot lastovičja gnezda. Oče in mati se razgledujeta, skavta pa dremljeta, ker čevapčici s polento zahtevajo spoštovanje.

ZDRAVILNI SLADKORČKI

Tako privozimo v dolino in se ustavimo v Ljesah pri Izidorju Predanu, kjer je menda v Benečiji edini slovenski napis na vratih: Gostilna - Trattoria. Gospodarja ni doma, s čajem in kavo nas postreže prijazen domačin, skavta pa se zdramita ob sladoledu in sladkorčkih. Sladkorčki morajo biti zdravi, saj potem ni več tožbe, da ju kaj boli, le nečesa se še ustrašita: lučka na bečinskem rezervarju kaže rdeče. Kaj, če ostanemo na cesti? »Bosta pa porivala, saj skavt mora storiti kako dobro delo.« To jima prežene vse nadaljnje skrbi do doma.

OČE IN MATI SVOBODNA LITERATA V TUJINI

Po dolini teče cesta gladko, razgovor se med nami »starimi« bolj brezskrbno nadaljuje. Vprašujem, kako živita na Dunaju, kako se literarno udejstvujeta. Pa zvem zanimive stvari, kako se v tujini preživlja slovenski svobodni literat, ki ga življenjske razmere prisilijo, da postane nekako dvojezičen, slovenski in nemški, da piše v obeh jezikih, da sodeluje v njih in drugih revijah, radijskih postajah, pri časopisih. Pri tem pa postane živ posredovalec slovenske kulturne stvarnosti v nemško govorečem svetu, od Avstrije preko Švice do Zapadne Nemčije. Osemdeset milijonov Nemcev lahko bere, kar poroča o Slovencih, njihovih pisateljih, pesnikih, slikarjih, glasbenikih. Tako je Nemcem predstavil Ivana Cankarja ob njegovi stoletnici, Edvarda Kocbeka in njegovo poezijo, pa Srečka Kosovega, Balantiča, Daneta Zajca in še in še. Kot svobodni literat posreduje tujemu svetu to, kar se mu zdi pri nas najvrednejšega. Ker so med temi vrednimi tudi taki, ki jih kritika v domovini ima za »nevredne«, je to greh Leva Detele in njegove žene Milene Merlakove. Toda izbrala sta poklic svobodnega umetnika in vemo, da svoboda zmeraj nekaj stane. To so občutili vsi slovenski svobodni umetniki od Prešerna dalje. Zakaj bi se zato danes čudili?

Ko srečno privozimo domov, se mi odraši še zaklepetamo, skavta pa izgineta. Kam? Pred televizor. Otroška oddaja je na programu. Te seveda ne smeta zamuditi. Ob povratku bosta na Dunaju pripovedovala tudi, da sta ponoči slišala žive srnjake na gmajni. Želimo jima, da bi katerega potresla soli na rep, da bo njuna slava med skavti na Dunaju še večja.

Sivi medved

Poletna razmišljanja

ŽUPNIJSKE CENCE

Revija »Vita Pastoral« prinaša in našteva cence, ki krožijo na Francoskem med tako imenovanimi vernimi ljudmi o župniku: Ce župnik pridiga več kot deset minut: Ne zna končati! Ce kdaj podaja premišljevanje o Bogu: Ima glavo v oblakih! Ce kaže zanimanje za socialna vprašanja: Je levičar! Ce nosi dolge lase: Je oporečnik! Ce ima kratke lase: Je nazadnjaški! Ce je rad doma v župnišču: Noče imeti stika z ljudmi! Ce je na obiskih po družinah: Ga ni nikoli doma! Ce ne prireja praznikov: V župniji nič ne dela, je trajno mrtvilo! Ce poskrbi za kakšno obnovo v cerkvi, ki je skupni župnijski dom: Spet razmetava denar brez potrebe!

Ce priporoča kako nabirko za potrebe cerkve: Se zanima samo za denar! Ce nič ne dela za javnost: Pusti, da gre vse po zlu! Ce sodeluje pri župnijskem svetu: Se pusti imeti za norca! Pusti, da ga vsi vlečejo za nos! Ce se ne zanima za župnijski svet in se z nobenim ne posvetojuje: Hoče biti diktator in klerikalec! Ce je mlad: Se nima izkušnje! Ce je že star: Najboljše bi bilo, da bi šel v pokoj in izginil! Ce pa gre res proč ali umre: Bil je nenadomestljiv! Skof nima več koga poslati...

Bravce v primorskem zamejstvu bi vprašali, če nimajo nič svojega povedati na te francoske »cenc«.

Lansko leto je pisal L'Osservatore Romano, kako je neki kardinal izjavil, da duhovniški poklici padajo tudi zato, ker verniki premalo molijo za duhovnike in preveč radi govorijo o namišljenih napakah duhovnikov. Nič več se ne govori o vzvišenem poklicu, o oznanjevalcu evangelija, o božjem namestniku zlasti pri altarju in v spovednici.

Tudi med našimi ljudmi se ob pisanju nekaterih časnikov, ki že leta negativno vplivajo na naše ljudi, večkrat zabavlja čez duhovnike in redovnike, krožijo smešnice, ki večkrat jemljejo ugled duhovnikom. So časniki, ki prihajajo v družine in že desetletja nosijo ta strup. Skoro ni so več zmogni pozitivno pisati o veri, o duhovnikih in Cerkvah. Izgleda, da ne znajo več govoriti o duhovnikih, če ne dodajo prezira, zaničevanja, zbadljivke. Podirati je vedno lažje kot graditi. Časopisi bi morali pozitivno poročati, naše ljudstvo spodbujati k dobremu, mu kazati resnične vrednote. V resnici se norčujejo iz ljudi, ki so se posvetili Bogu in narodu, so prišli iz ljudi, da bodo delovali in se žrtvovali za ljudi. Dokler bodo časniki tako pisali, dokler bodo še naprej po družinah, družtvih, gostilnah tako govorili in zabavljali

čez duhovnike, se to žalostno stanje ne bo nič izboljšalo.

Treba je med našimi ljudmi ustvariti drugačno mnenje o duhovnikih. Vsi bi se morali bolj zavedati svoje odgovornosti pred narodom in zgodovino našega ljudstva v zamejstvu. Zakaj bi ne raje pisali in govorili o žrtvah, borbah, naporih naših Cedermacev, ki so šli raje v internacijo, kakor da bi izdali svoj narod? O tem se raje molči, govori se le o slabostih in napakah.

V evangeliju beremo: »...po sadu se drevo spozna.« Kako bi mogli dobro govoriti, ko ste hudobni. Kajti česar polno je srce, to usta govore... Po svojih besedah boš opravičen in po svojih besedah boš obsojen« (Mt 12, 33-37).

★

Pismo Pavla VI. o sv. sindonu

Od 27. avgusta do 8. oktobra bo v stolnici v Turinu izpostavljen prt, v katerega je bilo verjetno zavito Jezusovo mrtvo telo. Prt navadno imenujemo sveti sindon. Za to priložnost je sv. oče turinskemu nadškofu Anastaziju Ballestreri poslal osebno pismo, v katerem med drugim pravi: »Prepustimo prosto pot znanosti za zgodovinske raziskave, kristjani pa bodo našli vzpodbudo za razmišljanje in za čiščenje Kristusovega trpljenja, ki skriva v sebi neizčrpen vir življenja. O tem nam jasno pišejo prvi apostolski spisi in evangeliji. Mož bolečin je danes kot takrat predmet naše vere. Čeprav je tretji dan vstal od mrtvih, ni zabrisal, ampak povečal svoje rane, da jih lahko pokaže tistemu, kot Tomažu, ki bi dvomil ali se predajal skušnjavi o videnjih ali dozdevni smrti. Nimamo namreč velikega duhovnika, ki ne bi mogel imeti sočutja z našimi slabostmi, temveč enako skušanega v vsem, razen v grehu. Zato tudi pred vznemirljivo in osvajajočo podobo na sindonu ponavljamo goreče vabilo svetopisemskega pisatelja: Bližajmo se torej z zaupanjem prestolu milosti, da dosežemo usmiljenje in najdemo milost za pomoč v pravem času. (Hebr 4, 16). Naj izpostavimo svetega prta pomaga vsem odkriti mnogovrstno rodovitnost, ki je skrita v pohujšanju Kristusovega križa in božje ljudstvo naj zajema novo moč za lastno zemeljsko potovanje, da bo deležno tudi Kristusovega blaženega vstajenja.« Tako sveti oče.

Sveti sindon bo v Turinu izpostavljen v spomin na 400-letnico, kar je bil prenesen iz Chamberyja v Turin, da bi ga lahko častil milanski nadškof sv. Karel Boromejski.

Grenko doživetje

Bila sem pri nedeljski maši na slovenskem podeželju. Cerkev polno zasedena, lepo ljudsko petje in molitev, množičen pristop k sv. obhajilu. Vse te lepe vtise bi lahko odnesla s tega nedeljskega izleta, če bi me ne motila neka žalostna ugotovitev.

Prišla sem v cerkev že zgodaj, ko so komaj začeli z molitvijo rožnega venca pred mašo. Stopila sem v prazno klop. Cerkev se je začela polniti, prav tako klopi, a le polagoma. V moji klopi nas je bilo že dovolj, pa je pristopila še neka žena in se stisnila k meni, kot bi bili v hudi zimi in ne o sv. Jakobu. Pred mano pa je bila klop skoro prazna, pa sem si mislila, zakaj vendar silijo vsi v to klop? Potem se mi je nenadoma posvetilo in sem vprašala ženo poleg sebe: »Kaj so prostori v klopih kupljeni?« Pa mi je dvakrat potrdila: »Kupljeni ja, seveda so kupljeni!« - »Potem pa dovolite, da izstopim.«

VERSKÉ NOVICE

Življenje v »osvobojeni« Kambodži

Tednik »Settimana del Clero« prinaša daljši članek, ki povzema poročila jugoslovanskih časnikov, o življenju v Kambodži. Skoraj vsi prebivalci Kambodže so vključeni v kmetijske zadruge, ki so podlagla novega gospodarskega sistema. Denar je odpravljen. Vsakdo dobi v zadrugi določeno količino riža. Zdror hoče jesti, mora biti vključen v zadrugo, ker pač hrane ni mogoče kupiti. Vsak član zadruge dobi letno preprosto črno obleko, 312 kg riža in nekaj kg masti. Delajo vsak dan po 8 ur in pol. Na mesec so le trije dela prosti dnevi, ki pa so posvečeni politični prevzgoji. Zakoni se sklepajo pred načelnikom delovne brigade.

Glavno mesto Phon Penh, ki je nekdanj

sem rekla. »Ne, ne,« mi je s slovensko gostoljubnostjo odgovorila, »le ostanite, se bomo pa malo stisnili.« Seveda smo se, pa še kako, ko je vstopila še zadnja »lastnica« tiste klopi. Izven klopi pa so stale na tlaku žene, ki so morda prišle uro hoda daleč, a ker niso bile tako premožne, da bi si lahko »kupile« prostor v klopi, vanjo niso smele. Tako diskriminacija bi še črnci v Ameriki težko prenesli. Domačini so tega vajeni že stoletja in se temu ne čudijo; silno porazno pa to vpliva na tujca, ki pride od daleč, da prisostvuje slovenski maši.

Kdor je tako premožen, da si lahko »kupi« cerkveno klop, naj jo le kupi, a naj jo da na razpolago vsem in ne samo sebi in svojim družinskim članom. Le s takim nesebičnim darom si bo »kupil« prostor tudi v nebesih in pridobil na ugledu pri ljudeh.

Štelo 2 milijona prebivalcev, jih ima sedaj komaj 20.000. Po kmetijskih zadrugah stanujejo po barakah, ki so pokrite s slamo. Opis stvarnosti, ki je nastala po prevzemu oblasti rdečih kmerov, je tragičen.

Cilski zdravniki obsojajo splav

Cilski zdravniki so na skupnem zborovanju skoraj soglasno obsodili italijanski zakon, ki dopušča splav v prvih 90 dneh nosečnosti. Pravijo, da je to morilski zakon in atentat na človekove osnovne pravice.

Anglikanci in razporečeni zakonci

Anglikanska Cerkev je zavrnila predlog, da bi ločenim zakoncem dovolili ponovno cerkveno poroko. Ponovna cerkvena poroka je možna šele po smrti ločenega zakonskega druga.

Neuvrščenost

(nadaljevanje s 1. strani)

ga pakta, ki bi se vsaj nekatere prav tako rade rešile sovjetskega kolonializma. Do sedaj se je to vsaj deloma posrečilo Romuniji. Poljaki in Madžari bi neznansko radi stopili na enako pot, a jim ni dano, ker se bojijo intervencije sovjetskih čet, kot se je že zgodilo v preteklosti na Češkoslovaškem, na Madžarskem in v Vzhodnem Berlinu.

Rusija na zunaj ne kaže tega nasprotovanja, zato pa se poslužuje drugih, zlasti Bolgarije. Tako je treba razumeti tudi napad na Jugoslavijo, ki je iz Bolgarije prišel prav na začetku beograjske konference. Sofija je znova obtožila Jugoslavijo, da ima ozemeljske zahteve do bolgarske Makedonije. »Jugoslavija ima dva vata, enega za geografsko oddaljene države, drugega pa za tiste v svoji bližini,« so izjavili v Sofiji. Obtožba je tem nevarnejša, ker se za Bolgarijo skriva SZ.

Od nekdanjih ustanoviteljev gibanja neuvrščenih je danes živ še samo predsednik Tito. Zato je on tista oseba, ki uživa med temi državami največji ugled. Zaradi tega ni bilo le slučajno, da je prav Tito imel uvodni govor v konferenco. V tem govoru je znova pribil glavna načela neuvrščenih: državno neodvisnost, nevmešavanje v notranje zadeve, nepovezanost z bloki. Indirektno je obsodil Kubo zavoljo njenega oboroženega posega v Afriki.

POTEK BEOGRAJSKE KONFERENCE

Konferenca je potem potekala, kakor so predvidevali. Zastopniki 86 držav, pravih članic gibanja, so številne probleme svetovne politike in svoje lastne obravnavali v dveh različnih stališčih: Kuba, Etiopija in še nekaj drugih so se zavzemali za večjo povezanost s Sovjetsko zvezo, ki bi za neuvrščene ne smela biti »enako daleč od imperialističnih držav«, češ da jo je treba šteti med napredne in protii imperialistične države. To stališče Kube je naletelo na ostro nasprotovanje in obsodbo pri delu afriških držav. Zlasti hudo sta nastopila zunanja ministra Somalije in Zaira. Oba sta očitala Kubi njen poseg na strani Etiopije v boju v Ogadenu in podporo, ki jo je dala katanškemu orožnikom ob vdoru v Šabo. S tem sta oba državnika indirektno obsodila tudi Sovjetsko zvezo in njeno politiko v Afriki. Zastopnik Somalije je celo zahteval, naj se Kuba izključi iz gibanja neuvrščenih, češ da je že pristopila v blok vzhodnih držav z Rusijo na čelu.

V znamenju teh dveh različnih stališč so bolj ali manj potekali vsi govori na konferenci. Nevarnost je bila, da pride do razkola, toda nazadnje je zmagala diplomatska opreznost, ki ne ljubi drznih potez.

V zaključnem poročilu, ki so ga izdali v nedeljo, se poslužujejo zelo meglene in nejasne govornice, ki ne daje prav ne eni ne drugi skupini držav; ne obsoja Kube zaradi njenih nastopov v Afriki, vendar tudi niso sprejeli zahteve Kubancev, naj se prizna »naravna zveza« med socializmom (Sovjetsko zvezo) in neuvrščenimi državami. Srečno so torej obšli skalo razdora, niso pa rešili pravih vzrokov razdora, to se pravi, niso potrdili zahteve, da nobena članica gibanja neuvrščenih ne more biti zaveznica kakšnega bloka (kot je npr. Kuba). Vendar so Kubi dali razumeti, da vsaj kakih 15 neuvrščenih držav ne bo šlo na srečanje v Havani, ki bo prihodnje leto, če Fidel Castro ne bo spremenil svojega zavezništva s Sovjetsko zvezo.

Gibanje neuvrščenih je torej v hudi zagati. Ohraniti zlato središče, ne da bi se približali, bolj kot je prav, enemu ali drugemu bloku, postaja zmeraj težje. To je pa zelo slabo znamenje za svetovni mir, saj so prav neuvrščeni tisti, ki so in bi lahko še pomirjevalno vplivali na obe svetovni velesili in njune zaveznice. Pešanje gibanja neuvrščenih ne koristi miru v svetu.

Politična kriza na tržaški občini

Tržaško občino je zajela globoka politična kriza, ki so jo nakazali že izid nedavnih volitev za obnovo mestnega sveta. Kot znano, je presenečenje pripravila nova krajevna lista z geslom »Za Trst« (Lista per Trieste), ki je proti vsem najbolj optimističnim predvidevanjem prešla relativno večino glasov in s tem potisnila Krščansko demokracijo in PCI na drugo oziroma tretje mesto ter vsem ostalim tradicionalnim strankam odtegnila glasove. Prejela je 52.651 glasov ali 27,5 % ter 18 svetovalcev v občinski svet. DC je odzvela 14.000 glasov, PCI 8.000, PSI okrog 5.000 glasov, MSI skoro 12.000 glasov in več kot 10.000 PSDI ter skoro 6.000 glasov republikancem. Najbolj pa je bila prizadeta liberalna stranka, ki je izgubila skoro 12.000 glasov in tako ostala brez izvoljenih svetovalcev.

Listi za Trst je torej po demokratičnem pravilu kot stranki relativne večine pripadla pravica, da predlaga pobude za sestavo novega občinskega odbora. Ker sama ne razpolaga z absolutno večino mandatorov, je prisiljena si iskati zaveznike. Tu se pa začnejo politično pa tudi drugače gledano nepremostljive težave. Zaveznitvo z DC je zaenkrat nemogoče, ker je lista za Trst nastala v prvi vrsti kot protest proti osimski politiki, ki jo je bila začrtala DC; koalicija s PCI je tudi nemogoča, ker večina volivcev krajevnih list so meščanski krogi, vse ostale manjše stranke pa ne zadostujejo za absolutno večino.

Novo izvoljeni občinski svet se je do slej dvakrat sestel: na prvi seji so predstavniki posameznih strank obrazložili svoje programe, na drugi, v petek 27. julija, pa so bile na dnevnem redu volitve župana in odbornikov. Ker ni prišlo do nobene predhodnega sporazuma med strankami, je prevladovalo prepričanje, da bodo zadevno glasovanje preložili. Po večurnem razpravljanju in političnem izzivanju s strani radikalnega prvaka Pannelle in misovca Almiranteja (oba sta bila namreč izvoljena v tržaški občinski svet!) je prišlo do balotážnega glasovanja, pri katerem je največ glasov prejel odv. Manlio Cecovini od Liste za Trst in sicer 26 glasov, krščanski demokrat Stopper pa 17. Za Cecovinijo so poleg svetovalcev njegove li-

ste glasovali še radikalci, misovci ter independentisti. Komunisti so glasovali za svojega kandidata Costo, predstavnika republikancev in Slovenske skupnosti pa sta oddala belo glasovnico.

To je bilo spet veliko presenečenje, kajti nihče si ni predstavljal, da bo izid glasovanja takšen, zlasti še zaradi tega ne, ker so predstavniki Liste za Trst do zadnjega zadrževali, da brez predhodnega sporazuma o programu in sestavi občinskega odbora ne bodo aktivno sodelovali pri morebitnem glasovanju. Pod pritiskom dogodkov v teku se je, ko so radikalci obljubljali glasove tudi komunistom, da so tudi ti spremenili taktiko, se je lista za Trst odločila, da glasuje za svojega kandidata.

Zavedajoč se skoro brezizhodnega položaja, je novo izvoljeni župan Cecovini sprejel izvolitev s pridržkom, da preveri možnosti za sestavo nujno potrebne večine za vodenje tržaške občine. V naslednjih dneh je vabil na posvetovalne razgovore predstavnike vseh strank zastopanih v občinskem svetu. Vabilu se je odzvala tudi SSK, ki je ob tej priložnosti razložila najbolj kvalificiranim predstavnikom Liste za Trst svoj program kot politična stranka slovenske manjšine in se obenem seznanila s temeljnimi programskimi točkami sogovornikov. Ne glede na okoliščine in dvomljive perspektive za rešitev politične krize na tržaški občini v luči izidov zadnjih volitev, pa je treba zabeležiti dejstvo, da so se predstavniki Liste za Trst pri glasovanju resolucije o uporabi slovenščine v občinskem svetu, ki so jo bili predložili svetovalci Lokar za SSK, Spetič za PCI in Benedetič za PSI, vzdržali, medtem ko so svetovalci DC glasovali proti. Ali je bila to zgolj taktična poteza ali resnična diferenciacija do zadevnega vprašanja pri DC in misovcih, bo pokazala prihodnost.

Slej ko prej ostaja odprto osnovno vprašanje: Ali bo novo izvoljenemu tržaškemu županu Cecoviniju uspelo dobiti zaveznike za sestavo večinskega odbora in ob kakšnem programu? Danes kot danes ni realnih možnosti, da bi v tem svojem poskusu uspel, vendar glede na izkušnje ni moči nič novega prerokovati, kajti presenečenja pridejo od najmanj pričakovanih strani.

Božo Milanović: Moje uspomene

Božo Milanović je hrvatski duhovnik iz Istre. Dobro ga poznajo tudi starejši tržaški slovenski verniki, ker je bil kaplan pri Sv. Ivanu od 1922 do 1937, nato do začetka vojne z Jugoslavijo (1941) pa kaplan pri Novem sv. Antonu. Vsa leta med prvo in drugo svetovno vojno je bil velik borec za pravice istrskih Hrvatov, izdajatelj hrvaških knjig in molitvenikov ter časopisov. Po priključitvi Istre k Jugoslaviji se je preselil v Pazin, kjer je vodil semenišče in kjer živi še danes kot upokojen duhovnik in kulturni delavec.

Za svojo 85-letnico je 1976 izdal Uspomene, t.j. Spomini. Ti spomini so zanimivi posebno za nas Primorce, saj ob slikanju razmer v Istri nemalokrat zaide tudi med Slovence, zlasti še med slovenske kulturnike med prvo in drugo svetovno vojno. Vendar se ob nekaterih njegovih »spominih« človek vpraša, kako more kaj podobnega trditi. Na str. 151 piše dobesedno:

»Začudil sem se, ko me je v tistem času (1946) obiskal prijatelj Janko Kralj, goriški Slovenec, ter mi ponudil veliko vsoto, če javno izjavim, da bi Istro morali priključiti k republiki Sloveniji. Jaz sem to takoj odbil.«

Janko Kralj je umrl v Rimu ob novem letu 1944. Kako je mogel priti tri leta po smrti k Božu Milanoviću?

Znano je, da je Janko Kralj bil proti OF. Kako bi mogel, tudi če bi bil živ, postati posrednik tedanje vlade v Ljubljani za barantanje o pripadnosti Istre, če je res kdo na kaj takega mislil?

Ta lažna trditev o Janku Kralju meče senco na vse Milanovičeve Uspomene, kajti tudi na drugih mestih ni prijateljsko razpoložen do Slovencev. Med takimi mesti je npr. obtožba zoper Virgila Ščka, češ da je iz maščevanja obrekoval istrske duhovnike pred tedanjim predsednikom vlade v Zagrebu Bakarićem. Virgil Šček je kot politik napravil marsikako drzno dejanje, zahrbtno pa ni bil. Zato ne verjamemo v Milanovičeve obtožbe.

Končno še to: V svoji knjigi Božo Milanović omenja veliko slovenskih duhovnikov, ki so po letu 1920 službovali v Istri in delili enako grenko usodo s hrvaškimi sobraty pod Italijo ter v prvih letih pod Jugoslavijo. Toda nikjer nima besede za-

hvale za njih delo, kaj šele pohvale. Zato dobi bralec vtis, da so bili slovenski duhovniki v Istri le nujno zlo, ki so se ga rešili, kakor hitro so imeli dovolj lastnih duhovnikov. In vendar je znano, da je bilo med slovenskimi in hrvaškimi duhovniki v Istri zmeraj iskreno prijateljstvo in tesno sodelovanje na vseh področjih, sodelovanje, ki se je začelo v semenišču v Kopru, se nadaljevalo v bogoslovju v Gorici in se raztegnilo na celotno dušnopastirsko delovanje v hrvaški Istri.

Zato se ob branju knjige Boža Milanovića nisem mogel otrestiti vtisa o njegovem nerazpoloženju do Slovencev, med katerimi je vendar preživel toliko let in z njimi tudi tesno sodeloval v korist hrvaške Istre.

(r+r)

Na Madžarskem gre na boljše

Časi kardinala Mindszentyja so na Madžarskem minili najbrž za zmeraj. Namreč časi, ko sta si bili v ostrem sporu Cerkev in država oz. partija. Cerkev je hotela ostati na pozicijah iz preteklosti, ko je bila najmočnejša moralna sila, država oz. partija pa sta dekretirali administrativno smrt katoliške vere. Eno in drugo je bilo zgrešeno. Ko sta obe strani to spoznali, se je začel počasen razgovor in leta 1950 so podpisali prvi sporazum med Cerkvijo in državo. Leta 1964 nov dogovor: Vatikan sme imenovati nekatere škofo. Leta 1971 kardinal Mindszenty zapusti svoje bivališče v ameriškem veleposlaništvu in gre v begunstvo; leta 1973 se odpove časti madžarskega primasa. Sv. oče imenuje novega naslednika v osebi Laszla Lekaija. Kmalu vse škočije dobijo svoje redne škofo. Leta 1977 partijski tajnik Kadar obišče Vatikan. Sv. sedež izjavi, da želi nadaljevati »razgovor o stvarih«.

Seveda, niso rešena še vsa vprašanja med Cerkvijo in državo, oz. partijo. Na eni in na drugi strani pa je volja, da bi se odnosi uredili, kajti uvideli so, da se vera ne da odpraviti z dekreti, enako pa se tudi politični režimi ne dajo spreminjati z dobrimi nameni. Realizem in želja po neki samostojnosti, ki jo sedaj kaže madžarska partija, sta gotovo pomagali, da se verske razmere v deželi izboljšujejo.

Finale Argentina - Nizozemska

Tako je prišla težko pričakovana nedelja 23. junija. Povsod se je govorilo, da se bo zmaga proslavljala na debelo, ker da je vlada izdala dekret, da se v ponedeljek po tekmovalstvu ne dela, pa naj zmaga ta ali oni. Tu smo takih »extra« praznikov že vajeni iz časov Perona. Takrat je množica na Majskem trgu prosila praznik še en dan in je Peron odločil: Jutri je sveti Peron; se ne dela!

To pot pa je bila velika noč brez velikočnega ponedeljka. Vlada je razjasnila položaj z odločbo, da morajo v ponedeljek študentje v šolo, delavci in uradniki pa na delo. Ljudje tega vladi niso zamerali. Večina se zaveda, da ima Argentina še težke čase pred sabo in da taka demagogija ne bo postavila prevrnjenega voza spet na kolesa.

Ze več kot eno uro pred začetkom tekme je bil stadion River Plate poln. Še sam predsednik vlade Videla, generali in kardinal Aramburu so prišli pol ure pred tekmo. Na prostoru za 70.000 ljudi se jih je natrpalo 80.000. Vse je nestrpno pričakovalo, vsi so imeli zastave v rokah. Le na enem delu tribune se je videla strnjena skupina nizozemskih zastav. Nizozemska je pač daleč od tukaj, toda v Argentini živi zlasti na kmetijah dosti Nizozemcev. Ti so prišli navijati za svoje.

Ze so odgrinjali plastično pokrivalo, s katerim je bilo pokrito vse igrišče, da bi ga morebitni dež ne razmočil. Vse televizijske postaje so nastavljale svoje aparate, posebno barvne. Računali so, da bo na tekmi po televiziji prek satelita prisotnih kakih 700 milijonov gledalcev. Se vase zaprta Kitajska je dopustila prenos za svoje državljane.

Ko je prišlo na igrišče argentinsko moštvo, se je nanje usulo na milijone koščkov belega papirja. Najhujši snežni metej je skromen proti belemu oblaku papirja, ki je na mah pobelil vse igrišče. Posebno argentinsko veselje je namreč metati papir, kadar je praznično razpoloženje. 31. decembra npr. »sneži« iz vseh oken odvišni popisani papir, ki ni za v arhiv. Občina je sicer to strogo prepovedala. Določena je kazen. Pa vseeno sneži tudi skozi okna občinskih pisarn.

Več vojaških godb je skupno odigralo najprej argentinsko in nato nizozemsko himno. Točno ob treh je bil nato dan znak za pričetek. Pa se je takoj zataknilo, ker je eden od nizozemskih igralcev prišel z zapestjem v mavcu in to argentinskemu igralcem ni bilo po volji. Bali so se, da bo preveč zabolelo, če bo koga nehote pobožal.

Sprva je tekma izgledala dolgočasno. So pač študirali drug drugega in skoraj pozabili, da je pred njimi žoga, ki komaj čaka, da bo poletela v nasprotnikova vrata. Ko so se do kraja pregruntali, so postali udarni posebno Nizozemci in uspeli zabiti en gol.

V drugem polčasu se je okrepila argentinska napadalnost: Dosegli so 1:1 in tako je ostalo vse do konca. Kot je bilo po pravilniku določeno, so morali igri dodati še dva polčasa po 15 minut. In če bi se še tedaj ne odločilo, bi bila naslednji terek še ena tekma. V primeru, da bi ostala neodločena tudi ta, bi pa streljali enajstmetrovke.

Prvi dodatni polčas je bil Argentincem naklonjen. Zabili so kar dva gola. Še večerno sonce je prav takrat pokukalo izza oblakov in se nasmejnilo. Če je Bog Brazilce, je pa sonce Argentinec, bi rekel kdo. V resnici je bila zmaga s tema goloma že dobljena, ker pri utrujenosti, ki so jo pričeli kazati Nizozemci, ni bilo mogoče misliti, da bodo v drugem dodatnem polčasu mogli zabiti dva gola.

Tako se je s 3:1 končalo svetovno nogometno prvenstvo 1978, kar je pomenilo, da bo pokal naslednja štiri leta ostal v Argentini.

Ves stadion je bučal od navdušenja. Ker je vse mahalno z zastavami, je izgledalo kot sinje nebo z belimi oblaki in se občinstva sploh ni videlo. Predsednik republike je prišel s svojim spremstvom do igrišča in kapetanu argentinske ekipe izročil pokal. Vsi igralci so pokal poljubili kot svetinjo in, kdor ni mogel blizu z ustnicami, se je pokala vsaj s prsti dotaknil.

Sledil je olimpijski obhod, kjer so igralce skoro nesli okrog igrišča. Zada je bila že tudi množica ženskega sveta, pomešana med zmagovalci.

Gledalci se kar niso mogli raziti. Še ure po končani zmagovalni tekmi je bilo vse polno ljudi okrog stadiona, kjer so zlasti časnikarji prežali na zmagovalce, ki so prihajali na cesto.

Ljudje, ki so gledali tekme po televiziji doma ali v javnih prostorih, so se nagnetli okrog obeliska, ki stoji sredi 140 metrov široke ulice, ki teče po sredi Bue-

nos Airesa od severa proti jugu. Nekaj sto tisoč ljudi se je zbralo tam in vzklakalo Argentini in njeni zmagi. Hoteli so, ne da bi se zavedali, pokazati vsemu svetu, da kljub temu, da smo ga krepko lomili zadnja leta, nekaj le zmoredemo in nekaj smo. Kot študent, ki je vse leto jadril med cveki, pa se mu je posrečilo, da je kljub vsemu izdelal razred.

Le na ta način si morem razlagati, da je narod preplaval mestne ulice in se radoval zmage in to ne samo v Buenos Airesu. Vse do južnega konca Ognjene zemlje do Jujaya na skrajnem severu, vse se je radovalo zmage, kot bi zmagali oni sami, ne pa tistih nekaj nogometašev.

Nihče ni pozival nikogar na ulico, nihče ni nikomur vsiljeval zastave, vendar so vsi drli na cesto, da se izkažejo vredni zmage. Niti ena šipa ni bila razbita, noben avto prevrnjen, niso sramotili premaganih. Bili so seveda vmes tudi taki, ki so jim všeč maskarade. Kmalu so se pokazala na cesti pokrivala in obleke vseh vrst z bobni in trobentami. Dekleta so se oblekla v kroje, kot so jih imeli nogometaši; nekdo je še svojega psa oblekel kot nogometaša in ga kazal po ulici, kako zna

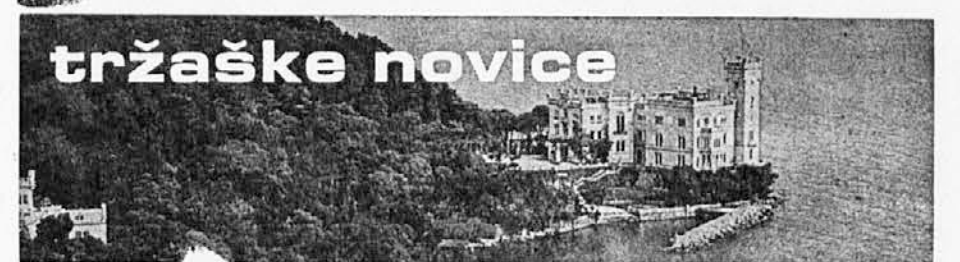
brcati žogo. Nihče ni nikogar zmerjal ne podil domov. Skleda veselja je bila tako velika in polna, da je bilo v njej dosti za vse.

Pozno v noč so se nekateri začeli razhajati, dosti pa jih je šlo iz veselega proslavljanja naravnost na delo v zgodnjem jutru.

Opoldne pa so se začeli na Majskem trgu pred vladno palačo zbirati študentje. Več tisoč se jih je zbralo in so priklicali iz vladne palače predsednika, da se mu zahvalijo. Res je prišel in se pomešal z njimi. In mladina je gledala resnega brkatega moža, kako se je na široko smejal in radoval z njimi vred.

Te dni se je zgodilo prvič, da se po družinah niso prepirali, kateri program bodo gledali po televiziji. Zenske so se še bolj ogrevale kot moški; ti so seveda rade volje razlagali neukim in ukaželnim ženskam vseh starosti, kdaj je gol, kdaj je enajstmetrovka, kaj dela sodnik in se čutili važni pri tem. Zda po »mundialu« se že vidi igrati na cestah nogomet tudi deklice. Sicer pa danes vse nosi hlače. Čemu bi še delali razliko pri nogometu?

Nace Hladnik

Nastaja kapela bl. p. Leopolda Mandiča pri Domju

Pretekle dni so se prijatelji in častilci našega novega blaženega p. Leopolda Mandiča spomnili obletnice njegove smrti. Umrli je namreč v Padovi 30. julija 1942. V Trstu smo se tega dneva spomnili na poseben način. Stekla so dela, ki nam bodo kmalu pripravila nov bogoslužni prostor na Tržaškem, Dom bl. p. Leopolda Mandiča pri Domju.

Ljudje v tem našem tržaškem predmestju, sredi industrijske cone, pa tudi drugi naši ljudje na Tržaškem in drugod so dolgo čakali na ta dan. Zato je njihovo veselje toliko bolj upravičeno. Zlasti bodo zadovoljni vsi številni dobrotniki, ki tako lahko vidijo, da njih žrtve niso bile zaman in njihova dobra dela bodo kmalu obrodila sadove.

Če bo vse šlo po načrtu, bomo že v nekaj mesecih pod streho. Tako bo verska skupnost pri Domju, ki se že 25 let zbira v skromnih prostorih šolske veže, dobila končno svoj toliko zaželeni bogoslužni dom. S tem bo tudi poplačana njihova čudovita vztrajnost, ko je ena cela generacija vernih ljudi šla skozi te skromne prostore, kar ni bilo vedno brez poniževanj in grenkih preizkušenj. Cerkev bo tako prisotna tudi sredi tega industrijskega področja, ki mnogim pomeni vsakdanji kruh pa tudi nenehno duhovno osiromašenje. Novo znamenje, da hoče Bog ostati sredi svojih otrok in tudi delovnemu človeku pokazati pot odrešenja in življenja.

Morda bo primerno, da omenimo nekaj podjetij, ki bodo pri tem sodelovala oziroma so že na delu. Vsa gradbena dela je sprejelo podjetje Andolšek iz Konkonele, ki nam je že pomagalo pri izgradnji našega Baragovega doma v Ricmanjih. Podjetje Čuk-Kralj z Opčin bo opravilo vsa dela v zvezi z ogrevanjem celotne stavbe in s sanitarijami. Mizarska dela je sprejelo podjetje Rogantini iz Domja. Vse bo pa vodil naš gradbeni mojster in slikar Atilij Kralj, ki je tudi izdelal vse obnovitvene načrte.

Dolinski občini gre zasluga, da nam je v razmeroma kratkem času posredovala gradbeno dovoljenje. Škofijski urad v Trstu pa nam je tudi vse načrte odobril.

Naj gre pri tem iskrena zahvala vsem, ki so kakorkoli prispevali, da so se ta dela srečno začela. Zlasti vsem velikodušnim dobrotnikom, znanim in neznanim, ki so to omogočili s svojimi denarnimi prispevki. Naj bo obenem to tudi prijazno vabilo vsem ostalim našim rojakom, ki bi hoteli doprinesiti svoj delež k izgradnji našega Doma bl. p. Leopolda Mandiča, po katerem se bo ta naš apostol edinosti končno približal svojemu Vzhodu, ki ga je tako ljubil in se zanj žrtvoval. Večkrat je bilo že poudarjeno, da je naš narod postavljen kot mostišče med kulturami in narodi. Morda bo prav tukaj dana priložnost, da to svoje poslanstvo izpolnimo v znamenju našega dalmatinskega rojaka, ki je vse

svoje življenje, delo in trpljenje posvetil velikemu poslanstvu cerkvene edinosti. Naj bi ta edinstvo družila tudi vse nas v prizadevanju izgradnje našega novega doma pri Domju.

Se bolj prazne zibelke

V tržaški bolnišnici pride sedaj po uzakonjenju splava do enega splava na dan. Od enajstih ginekologov oporekajo splav štirje zdravniki, med njimi tudi primarij oddelka. Sedaj čaka na ta sramotni poseg še dvajset žena, a njihovo število bi bilo še večje, če bi imeli dovolj ležišč za vse. Vsaka taka »bolnica« ostane v bolnišnici 6 do 8 dni pred posegom, nakar prejme od bolniške blagajne še 10 do 15 dni plačane dopusta.

Triglavski narodni park

Kot poroča matični tisk, je pripravljen zakonski predlog o zaščiti Triglavskega pogorja. Ves predel naj bi postal narodni park. Toda ljubljanski gostinsko-turistični kapital se pripravlja, da bo v pogorje častiljivega triglavskega očaka začel graditi žičnico in smučarske vlečnice, ki naj bi omogočile dostop turističnim množicam in s tem onesnaženju julijskih vrhov in dolin s praznimi konzervnimi škatlami, plastičnimi odpadki, vrečkami itd.

Ljubitelji narave opozarjajo v ljubljanskem »Delu«, da doslej niso dokončali niti začetega visokogorskega smučarskega središča na Kaninu, pa bi radi že gradili na Triglavu ter mu uničili naravo. Dodati je treba, da že sedaj mrgoli žičnic v gorenjskem kotu, ki so zvečinoma nedonosne.

Vsa sedanja gorenjska smučišča se seveda ne morejo primerjati s Kaninom in njegovimi zasneženimi podi. Zato se vsiljuje misel, da gre pri nedograjenosti tega edinstvenega visokogorskega zimskošportnega središča za čisto navadna pokrajinska nasprotja. Ljubljana nerada sprejema dejstvo, da bi bil edini visokogorski zimski center Slovenije zgrajen najprej na Primorskem, tj. na Kaninu, ki je njej nekoliko od rok. V podobnih odločitvah je opaziti enako zadržanje tudi nasproti gradnjam na Štajerskem, tako na gospodarskem kot na kulturnem polju.

Število katoličanov raste

V afriških državah Keniji, Ugandi in Tanzaniji se je v zadnjih 25 letih zelo povečalo število katoličanov. Od 2.583.000 je naraslo na 7.177.000, ki so razdeljeni na 52 škofij. Škofije upravlja 40 domačih škofov in le še 12 tujih. Tudi število domačih duhovnikov je v teh letih znatno poraslo in sicer od 320 na 1.297. Na duhovniški poklic se pripravlja v bogoslovjih 1.192 fantov. Domačih redovnic je v omenjenih treh deželah 4.700. Vse to daje upanje, da se bo Cerkev v Afriki uspešno razvijala.

Svetnik, ki je šel skozi Gorico

ropska civilizacija. Avtor dela je R. Morghen, prof. Mašera pa je za vsako knjigo pripravil dodatek, ki obsega jugoslovansko in še posebej slovensko zgodovino. Izredno zahtevno delo je dokončal pred nekaj leti. Vse tri knjige so uvedene v gorških in tržaških višjih srednjih šolah.

Prof. Mašera je bil razgledan, delaven in dober človek, po svoje duhovit, vendar je živel tiho, sam zase. Zaslužnega pokojnika ni mogel dolgo uživati. Zapustil je ženo in hčerko. Njima in ostalim sorodnikom iskreno sožalje. Pogrebni obred je bil v stolni cerkvi 2. avgusta. Pokojni profesor počiva na gorškem pokopališču. Bog mu daj večni mir!

Nova cerkvena imenovanja

Goriški nadškof je pred odhodom na počitnice izdal nekaj dekretov o novih imenovanjih.

Novomašnik Vojko Makuc je imenovan za župnega upravitelja v Zgoniku. Verjetno pa, da bo stanovan v Nabrežini, od koder bo upravljal Zgonik.

Don Angelo Persig, župnik pri Sv. Ignaciju v Gorici je imenovan za župnika v novo ustanovljeno župnijo sv. Hrisogona v Gradežu, istočasno bo vršil tudi službo kaplana v gradeški bolnišnici.

Mirko Mazora se je iz zdravstvenih razlogov odpovedal župniji sv. Justa v Podgori.

Kaplan pri Sv. Ignaciju **don Giuseppe Baldas** je postal vodja škofijskega urada za misijone.

Don Mario Lo Cascio, profesor v bogoslovnem središču, bo tudi župnik v Coroni v Furlaniji.

G. Mirko Mazora

Nekoliko nas je presenetila novica, da je podgorski župnik Mirko Mazora zaprosil za razrešitev od župnije. Vedeli smo, da njegovo zdravje ni najboljšo, a smo upali, da mu bodo počitnice vrnille moči. Sedaj pa je potrjena vest, da je aktivno službo pustil.

Gospoda Mazoro mnogi dobro poznajo. Od leta 1944 je bil najprej kaplan na Travniku, nato župnik v Sempolaju, sedaj pa župnik v Podgori. Povsod je učil tudi krščanski nauk v šoli. V Podgori je bil od leta 1970.

Poznamo ga tudi kot pesnika, ki se rad oglašal v koledarjih Goriške Mohorjeve družbe. V letošnjem koledarju je posvetil svojemu Breginju poseben sonetni venec. Želimu mu, da bi si v pokojni okrepil zdravje in še dolgo užival zaslužen pokoj.

Župnik don Angelo Persig

Po 23 letih službe pri Sv. Ignaciju se je preteklo nedeljo poslovil od svojih vernikov don Angelo Persig. Goričani ga zelo dobro poznajo, saj je bil najprej za vikarja v stolnici (1943-1948), nato je šel za župnika v San Pier d'Isonzo, od koder je prišel za župnika na Travnik po smrti msgr. Piculina. Njegova posebna odlika je smisel za praktična dela. Že kot vikar se ni ustrašil nobenega dela, četudi takrat ni bilo še v modi, da bi cerkve prenavljali. Ta njegov dar je prišel na poseben način do veljave pri Sv. Ignaciju.

Zato sedaj zapuščala župnijsko cerkev močno prenovljeno. Poleg tega je skoro dokončal dela pri novem župnišču. Praktičen in sposoben je tudi sam pri obnovah cerkve in župnišča veliko pomagal z delom svojih rok. Pokazal je, kako je lahko nekdo tudi župnik-delavec, ne da bi se hotel s tem ponášati kot nekateri duhovniki-delavci po svetu.

Odgovor župana svetovalcema SSK glede šol in vrtcev

Goriški župan De Simone je občinskima svetovalcema SSK Paulinu in Bratužu poslal pismo, v katerem odgovarja na njuno interpelacijo z dne 17. julija v zvezi z lokacijo slovenske osnovne šole v Ul. Vittorio Veneto in z vrtcem v Standrežu. Župan piše, da se bo o lokaciji šol razpravljalo predvsem v zvezi z govorom o reviziji mestnega regulacijskega načrta, da pa bo zaenkrat osnovna šola v južnem delu mesta ostala v lanskem poslopu (zavod Lenassi).

Kar zadeva otroški vrtec v Standrežu oz. odprtje še ene sekcije istega pa župan pripominja, da je v teku dogovarjanje s šolskim skrbništvom.

Koliko nas stanejo stranke?

Koliko pospravijo na leto stranke iz državne blagajne? Po sedanjem številu poslancev gre približno nad 15 milijard za demokristjane, nad 12 milijard za komuniste, nad 4 milijarde za socialiste, okoli 2 milijardi za nacionaldemokrate, okoli 2 milijardi za demokratične socialiste, skoraj 2 milijardi za republikance, precej nad eno milijardo za misovce, ena milijarda za mešane skupine, skoraj 950 milijonov za proletarske demokrate, nad 900 milijonov za liberalce, skoraj 880 milijonov za radikalce in nad 700 milijonov za neodvisne levicarje. To zneso na leto približno 45 milijard, v zadnjih treh letih pa že 150 milijard.

Kam izgine ta denar? Vsaka stranka ga porabi za plačevanje svojega strankarskega aparata, lastne birokracije, tiskane propagande in lastnih glasil, s katerimi vpliva na javno mnenje, osvešča svoje privržence, zagotavlja svojim vidnim članom, ki imajo vpliv na ljudi, vsakovrstne kariere in službe, ki niso nikomur potrebne, razen strankarskemu aparatu. S tem ogromnim javnim denarjem bi lahko občutno pomagali potresnim krajem, odprli številna delovna mesta in napravili toliko drugih potrebnih stvari od cest do starostnih domov.

Zelo velik del italijanske javnosti se tega zaveda, zato so po največjih mestih glasovali ljudje proti javnemu finansiranju strank. Zakon o finansiranju je rešilo podeželje, ki je v dobri veri sledilo propagandi strank in glasovalo, da se ne odpravi. Tako se bo delovni človek v državi še nadalje sam sebe obdavčeval, zakaj od njega prihajajo davki v državno blagajno in iz te del le-teh za finansiranje strankam. Vprašati se je treba, koliko kandidatov nastopa na listah vsedržavnih strank iz resničnega prepričanja? Ali pa jih mogoče večina zato, ker ima od tega zasebno korist, zagotovljen položaj, delovno mesto, kariero in javnem in političnem življenju, tvarne koristi ipd.

Ker majhne stranke vsega tega ne morejo nuditi, saj ne dobijo od države ničesar, so pač obsojene samo na dobro voljo in požrtvovalnost svojih privržencev in morejo računati le na idealizem svojih funkcionarjev, ki morejo opravljati svoje politično delo šele po službenem času, z nadurami, ki jim jih nihče ne povrne.

Slovenski človek v zamejstvu bi se moral vsega tega bolj zavedati in se ne pustiti zavajati od velikih italijanskih strank. Nemški Tirolci že od vsega začetka tako delajo in uspevajo, francoski Valdostanci so se zadnji čas tudi zavedeli in se v veliki večini odločili za lastno samostojno listo, podobno tudi njim sorodni Okcitanzi v Piemontu. Slovenci pa se še nismo nehali politično asimilirati v italijanskih strankah, tako da so nas v tem pogledu skoraj prehiteli celo Furlani.

Srečanje manjšinskih strank v Bocnu

Prejšnji teden je bil v Bocnu sestanek predstavnikov strank manjšin alpskega loka. Na srečanju so bile prisotne Südtiroler Volkspartei, Partito del Popolo Trentino-Tirolese, Slovenska skupnost, Movimento Friuli in srednjeevropsko gibanje. Iz tehničnih razlogov je manjkala le Union valdôtain. Predmet srečanja je bil predvsem pogovor o prihodnjih volitvah v evropski parlament in o skupnem stališču prizadetih manjšin. Italijanska vlada je namreč pred dobrim tednom sprejela osnutek zakona za te volitve, ki pa v ničemer ne upošteva potreb narodnih manjšin. Zato so predstavniki omenjenih strank proti temu odločno protestirali; njih parlamentarci pa bodo na pristojnem mestu in zlasti v debati v parlamentu naredili vse, da bi se zakon izboljšal in vnesli vanj potrebne popravke.

Na boccenskem sestanku pa je tekla beseda tudi o splošnem sodelovanju med omenjenimi strankami in to v smislu poglobitve odnosov in razjasnitve raznih vprašanj. V ta namen so sklicali za mesec september poseben študijski seminar, ki bo vse te probleme poglobil.

Komunistična podjetja

PCI razpolaga z okoli 600 večjimi in manjšimi podjetji v Italiji. Knjiga »Vodka-Cola«, o kateri smo že poročali, jih pri naša poimenoma. Stoodstotno je v rokah partije družba za nepremičnine »Dedalo«, ki je nezakonito razparcelirala park Talon pred vrati mesta Bologne in razprodala parcele za gradnje. V ta škandal je bil vpleten svet komunističnih veljakov v Emiliji, kjer je na oblasti že dolga leta italijanska partija.

Markiz Berlinguer se lahko pohvali, da načeljuje pravemu finančnemu imperiju. Največ podjetij je bilo ustanovljenih zato, da bi zagotovila italijanski partiji zanesljive dohodke, ki jih ocenjujejo na približno 150 milijard na leto. Gre za družbe, ki pripadajo v celoti partiji, za take nadalje, z italijanskim in s kapitalom kake komunistične države, in še one, ki imajo poleg vsega tega še kapital kake zahodne države; mnoge pa sodelujejo s partijo pri trgovini z vzhodnoevropskimi komunističnimi državami.

Na seznamu je največ podjetij iz Rima in Milana, med temi Jugoslovenska investicijska banka in Ljubljanska banka, nekaj tudi v naši deželi. Le-te so Pragotegna, Di Marko, Dukevich, Prior, Euromix in Eurocar v Trstu, Immobiliare Monfalcone v Trzinu, Vittadello v Vidmu, Vetroresina v Povolettu pri Vidmu in Krcivoj Emp. Ex. s.r.l. na Trbižu.

Ogromni finančni imperij, s katerim razpolaga PCI, dokazuje, da je ta stranka vse prej kot pa partija ubogih in zatiranih, kakor se predstavlja širokim množicam, tudi slovenskim. Zato ni prav nič čudno, da se v njenih vrstah pojavljajo tudi mnogi industrijci in finančniki.

Z gospodarskega stališča ne bi imel nihče nič tudi proti poslovanju te stranke, toda gre za mnoge škandale, ki so doslej ostajali prikriti, in pa to, da se ta stranka po drugi strani predstavlja kot proletarska, a je v resnici nič manj kapitalistična kot vsaka druga.

Ponovna nesreča v velenjskem rudniku

V jami Škale v velenjskem rudniku lignita v Sloveniji je prišlo do ponovne nesreče. Nastal je ogenj, ki se je v nekaj trenutkih spremenil v požar. Trije delavci so izgubili življenje, eden iz Slovankega Broda, dva iz Bihača, oz. Tuzle. Zadnja nesreča v rudniku Velenje je bila komaj pred dobrim letom, pri kateri so izgubili življenje štirje rudarji. Poleg človeških žrtev je ta zadnja nesreča povzročila tudi 100-milijonsko škodo in okrog 1.000 rudarjev bo za dalj časa brez dela.

OBVESTILA

Mesečna maša za edinost bo v Trstu, v kapeli Marijinega doma, ul. Risorta 3 v ponedeljek 7. avgusta ob 18.30. Vabljeni zlasti vsi udeleženci letošnjega ekumenskega potovanja v Vojvodino za zadnji razgovor pred odhodom na pot. Na voljo je še nekaj mest.

Slovensko akademsko društvo SKAD iz Gorice vabi v Zabnice 13., 14. in 15. avgusta na vsakoletno počitniške študijske dneve.

DAROVI

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Milka Kerševani namesto cvetja na grob Tereze Petaven 10.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N. iz Nabrežine 10.000 lir.

Za cerkveni pevski zbor na Opčinah: Ivanka Dolenc in Pavel Malalan po 10.000 lir.

Ob ločitvi od drage

Štefanije Marc roj. Grgič

ki nas je zapustila v starosti 81 let se g. župniku, udeležencem pogreba, darovalcem cvetja zahvaljujejo

sestra Antonija, mož Jože, hčeri Marija in Danica ter vnuki

Bazovica, 1. avgusta 1978

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta

Antona Slavec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremlili na zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku Vončini, pevskega zboru, dr. Salviju, vsem sorodnikom, darovalcem cvetja in vsem ki so, ali bodo darovali v dobre namene.

Mačkolje, 28. julija 1978

Družine Slavec in Rehar

Radio Trst A

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Sporod od 6. do 12. avgusta 1978

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Vedri zvoki. 11.05 Mladinski oder: »Hči Črnega gusarja«. 11.35 Na božna glasba. 13.00 Oprostite... 13.20 Poslušajmo spet. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 9.30 Tone Penko: Zivalstvo Jadranskega morja. 10.45 Cicibani poslušajo. 11.00 Naš gorski svet. 12.00 Poslušali boste. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 14.10 Roman v nadaljevanjih: Boris Pahor: »Zatemnitev«. 15.35 Uspešnice naše dežele. 17.05 Orkester »J. Tomadini« iz Vidma. 18.05 Po stopinjah Janeza Vajkarda Valvasorja. 18.20 Opera glasba.

Torek: 9.30 Vinko Beličič: Prelistavanje poldavnine. 10.05 Koncert. 10.45 Cicibani telovadijo. 11.00 Vladimir Levstik: »Zapiski Tine Gramontove«. I. del. 13.15 Zborovska glasba. 14.10 Roman: »Zatemnitev«. 16.30 Otroci, ali veste da... 17.05 150. obletnica Schubertove smrti. 18.05 Zgodovina slovenskega gledališča. 18.20 Opera glasba.

Sreda: 9.05 Folklor slovenskih narodov. 9.30 Antologija ljubezenske lirike. 10.05 Koncert. 10.45 Cicibani poslušajo. 11.00 Ljudje in dogodki. 12.00 Najboljše zdravilo vseh časov - smeh. 13.15 Naši zbori. 14.10 Roman: »Zatemnitev«. 14.30 Prijeten popoldan z vami. 16.30 Otroci pojo. 17.05 Orkestri RAI-TV. 18.05 »Junak našega časa«. Radijska drama. 18.40 Opera glasba.

Četrtek: 9.05 Včeraj in danes. 9.30 Govorimo o manjšinah. 10.05 Koncert. 10.45 Cicibani rišejo. 11.00 V. Levstik: »Zapiski Tine Gramontove«. 13.15 Primorska poje. 14.10 Roman »Zatemnitev«. 14.30 Mladi in glasba. 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.05 Orkester RTV Ljubljana. 18.05 Slovenska politična in socialna misel. 18.25 Opera glasba.

Petek: 10.05 Koncert. 10.45 Cicibani telovadijo. 11.00 Tržaške črtice Zofke Kvedrovec. 12.00 Festival domače glasbe Števerjan 78. 13.15 Primorska poje. 14.10 Roman: »Zatemnitev«. 16.30 Na počitnicah. 17.05 300-letnica Vivaldijevega rojstva. 18.05 Pogled v zgodovino filmske umetnosti. 18.20 Opera glasba.

Sobota: 9.05 Z vseh koncev sveta. 9.30 Naš horoskop. 10.05 Koncert. 10.30 Kulturno pismo. 13.15 S pevskih revij. 14.10 Roman: »Zatemnitev«. 14.30 Kje so tiste stezice. 17.05 Slavni orkestri. 18.05 »Internatits«. 18.45 Vera in naš čas.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: N. N., Ricmanje, 30.000; družina dr. Zlobec 20.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo